

ÖĞRENCİLERİN İLAHİYAT FAKÜLTESİNİ TERCİH NEDENLERİ

(BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ)

Reasons For Students Choosing The Faculty Of Theology (Burdur Mehmet Akif Ersoy University Faculty Of Theology)

Makû İlahiyat Fakültesi Dergisi, 3 (1): 37-55, 2022

Arife Ünal Süngü*

* Dr. Öğr. Üyesi; Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Burdur/Türkiye

Anahtar Kelimeler

Fakülte Tercih, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İlahiyat

Key Words

Faculty Choice, Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Theology

Corresponding Author

Arife ÜNAL SÜNGÜ
arifeunalsungu@
mehmetakif.edu.tr

ORCID

0000-0002-6448-9373

Özet

Bu araştırmada Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik algılarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde okuyan 231 öğrenciye uygulanan anketlerden elde edilen verilere dayanmaktadır. Veri toplama aracı olarak kullanılan anketlerden elde edilen bulgular, çeşitli değişkenler bağlamında incelenmiştir. Çalışmada, cinsiyet, sınıf, yaş, mezun olunan lise türü, ikamet edilen yerleşim birimi ve tercih sırası gibi faktörlerin öğrencinin öğrenim gördüğü fakülte tercihi üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda, öğrencilerin büyük çoğunluğunun İlahiyat Fakültesini isteyerek tercih ettiği görülmüştür. Öğrencilerin bu fakülteyi tercih etmelerinin en önemli sebepleri arasında “dini ilimler konusunda fazla bilgi sahibi olma” ve “öğretmen olma isteği” ilk sırada gelmektedir. Fakültenin öğrencinin ilgi duyduğu bir alan olması ve yetenek ve kişilik özelliklerine uygun olması gençlerin fakülte tercihlerini etkileyen diğer önemli faktörler olarak tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin en az yöneldikleri sebepler ise “diyanette görev almak” ve “başka fakülteleri tercih edememe” seçenekleri olmuştur.

Abstract

In this study, the reasons why students studying at the Faculty of Theology of Burdur Mehmet Akif Ersoy University preferred theology faculty were

investigated. It is based on the data obtained from the questionnaires applied to 231 students studying at Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Faculty of Theology. The findings obtained from the questionnaires used as a data collection tool were examined in the context of various variables. In this study, the effects of factors such as gender, class, age, graduated high school type, residence place and order of preference on the student's choice of faculty were investigated. As the result of the research, it was seen that the majority of the students willingly preferred the faculty of theology. Among the most important reasons for students to choose this faculty are "having more knowledge about religious sciences" and "The desire to be a teacher" comes first. The fact that the faculty is an area of interest to the student and ability and personality traits were determined as other important factors affecting the faculty preferences of young people. The reasons that the students participating in the research tended the least were the options of "take part in duties related to the presidency of religious affairs" and "not being able to choose other faculties".

Giriş

İlahiyat fakülteleri, din görevlisi, öğretmen ve ilâhiyat alanında araştırmacı yetiştiren, üniversiteye bağlı bir yükseköğretim kurumlarıdır. Türk eğitim ve öğretim tarihinde İlahiyat fakültelerinin önemli bir yer işgal ettiği şüphesizdir. Yüksek seviyede din eğitimi ve öğretimi görevini yürütme, araştırma ve doktora çalışmalarını gerçekleştirme, eser telif edip yayın dünyasına sunma, öğretim elemanları ve mezunları vasıtasıyla halkın dinî ihtiyaçlarına cevap verme, yurt içinde ve yurt dışında dinî görevleri yerine getirme, din bilgisi ve ahlâk öğretmenliğiyle İmam-Hatip liselerinde meslek dersleri öğretmenliği yapma, kamuya ait ve sivil kuruluşlarda çeşitli memuriyet ve hizmetleri ifa etme vb. fonksiyonlar İlahiyat fakültelerinin önemini kanıtlayan hususlardır.¹

Bu çalışmada İlahiyat fakültesinde okuyan öğrencilerin fakülte tercih sebepleri araştırılmıştır. Fakülte tercihi aynı zamanda meslek tercihi olarak düşünülebilir. Meslek seçimi çocuklukta başlayan ve ergenlikte şekillenen bir süreci ifade etmektedir. Bu süreç içerisinde birey, kendi özelliklerinin yetenek ve yeterliliklerinin farkına varır, mesleklerin özelliklerini ve çalışma koşullarını öğrenir. Son aşamada ise kendi ve meslekler arasında en yüksek uyumun olduğu ve severek yapacağı bir mesleğe yönelir. Bireyin bu aşamaları tamamlayabilmesinde aile ve okul çevresinin etkisi büyüktür.²

Üniversite öğrencilerinin, üniversite ve bölüm tercihleri ve bu tercihlerini yaparken göz önünde bulundukları faktörler, onların meslek hayatlarını etkileyen oldukça önemli bir konudur. O nedenle toplumun en temel parçası ve geleceğin teminatı olan gençlerin, başarılı ve mutlu bir meslek hayatına sahip olabilmeleri, yetenek ve ilgilerine uygun bir meslek seçebilmeleri için doğru bir üniversite ve bölüm tercihi yapmaları son derece önem arz etmektedir.

Öğrencilerin herhangi bir üniversiteyi, fakülteyi veya bölümü tercih etmelerini önemli oranda etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler arasında öğrencilerin sosyo-

¹ Halis Ayhan, "İlahiyat Fakültesi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2000), 22/70-72.

² Öznur Tulunay Ateş, "Rehberlik Hizmetleri ve Sınıf Yönetimi", ed. Ayşe Ottekin Demirpolat, *Sınıf Yönetimi*, (Ankara: Pegem Akademi, 2019), 255.

ekonomik durumu, eğitim gördüğü yerleşim yeri, anne-babalarının öğrenim durumu ve mesleği, tercih edilen mesleğin geleceğe dönük görünümü vb. gibi olanlar sayılabilir.

Bu araştırmada Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin İlahiyat Fakültesini tercih nedenleri farklı değişkenler etrafında ele alınmıştır. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi 2012 yılında kurulmuş ve 2014-2015 eğitim-öğretim döneminde öğrenci almaya başlamış, yeni kurulan bir fakültelerinden biridir. Fakültenin 2021-2022 öğretim dönemi itibariyle kayıtlı devam eden 750 öğrencisi bulunmaktadır. Bunlardan 391 kız öğrenci, 359 erkek öğrenci eğitimlerine devam etmektedir. Fakültenin yeni açılmış olması bir dezavantaj oluşturmasına rağmen coğrafi konum ve ulaşım kolaylığı öğrencilerin bu fakülteyi tercih etmesini kolaylaştırmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli bulma durumlarının incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki problemlere cevap aranmıştır:

1. Öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli bulma durumları nasıldır?
2. Öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli bulma durumları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
3. Öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli bulma durumları sınıfa göre farklılık göstermekte midir?
4. Öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli bulma durumları mezun olunan lise türüne göre farklılık göstermekte midir?
5. Öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli bulma durumları yaşanan yere göre farklılık göstermekte midir?
6. Öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli bulma durumları İmam Hatip lisesi mezunu yakını olup olmamasına göre farklılık göstermekte midir?
7. Öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli bulma durumları İlahiyat Fakültesi mezunu yakını olup olmamasına göre farklılık göstermekte midir?
8. Öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli bulma durumları tercih sırasına göre farklılık göstermekte midir?
9. Öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli bulma durumları yaşa göre farklılık göstermekte midir?

Araştırma Modeli

Bu araştırmanın modeli sosyal bilimlerde sıklıkla kullanılan nicel araştırma yöntemlerinden betimsel (survey) araştırmadır. Betimsel araştırmalar, var olan durumu olduğu gibi belirlemeye çalışan araştırmalardır.³ Bunun için çalışma kapsamında var olan durum olduğu

³ İsmail Karakaya, "Bilimsel Araştırma Yöntemleri", *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, ed. Abdurrahman Tanrıoğen, (Ankara: Anı Yayıncılık, 2014), 53.

gibi ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Bu nedenle araştırmanın betimsel araştırma niteliğinde olduğu söylenebilir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 öğretim yılı bahar dönemi ve 2021-2022 öğretim yılı güz döneminde Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde öğrenim gören 231 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrencilere ait demografik özellikler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Özellikler

Değişken	Kategori	Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kız	158	68,4
	Erkek	73	31,6
Sınıf	1	60	26
	2	47	20,3
	3	64	27,7
	4	60	26
Yaş	18-22 arası	188	81,4
	23 ve üzeri	43	18,6
Yaşanılan Yer	Köy/Belde	75	32,5
	İlçe Merkezi	60	26
	İl Merkezi	43	18,6
	Büyükşehir	53	22,9
İmam Hatip Lisesi Mezunu Yakın	Yok	76	32,9
	Var	155	67,1
İlahiyat Fakültesi Mezunu Yakın	Yok	136	58,9
	Var	95	41,1
Mezun Olunan Lise Türü	İmam Hatip Lisesi	122	52,8
	Diğer Liseler	109	47,2
Tercih Sırası	1-5 arası	145	62,8
	6 ve üzeri	86	37,2

Tablo 1’de bu çalışmaya 158’i kız ve 73’ü erkek olmak üzere toplam 231 İlahiyat Fakültesi öğrencisi katıldığı görülmektedir. Öğrencilerin cinsiyete göre dağılımlarına bakıldığında, kız

öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla olduğu görülmektedir. Çalışma grubundaki öğrencilerden 1. sınıfta okuyan öğrencilerin yüzdesi %26, 2. sınıfta okuyan öğrencilerin yüzdesi %20, 3. sınıfta okuyan öğrencilerin yüzdesi %27, 7 ve 4. sınıfta okuyan öğrencilerin yüzdesi %26 olduğu bilgisi yer almaktadır. 18-22 yaş öğrencilerin yüzdesi %81,4 olup, bu değer yaşı 23 ve üzeri olan öğrencilerin yüzdesinden oldukça fazladır. Öğrencilerin yaşadığı yerlere ait değerler incelendiğinde, bir köy ya da beldede yaşayan öğrencilerin sayısının (75) en yüksek olduğu; bir il merkezinde yaşayan öğrenci sayısının (43) ise en düşük olduğu verilmiştir. Bir İmam Hatip Lisesi mezunu yakını olan öğrencilerin oranı (%67,1) olmayanlardan (%32,9) yüksek iken; Bir İlahiyat Fakültesi mezunu yakını olan öğrencilerin oranı (%41,1) olmayanlardan (%58,9) düşük şeklindedir. İmam Hatip Lisesi mezunu öğrencilerin sayısı (122) diğer liselerden mezun öğrencilerin sayısından (109) bir miktar fazladır. Son olarak Tablo 1’den yola çıkarak öğrencilerin büyük kısmının (%62,8’inin) ilk beş tercihinden biri ile Fakülteye geldikleri görülmüştür.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmalarda etkin olarak kullanılan ve araştırmacı tarafından geliştirilen, betimsel araştırma modeli olan bir anket kullanılmıştır. Anket, bir araştırma konusuyla ilgili kişilerin, grupların veya toplumların duygu, düşünce ya da çeşitli görüşlerini yansıttıkları, soruların yanıtlayıcı tarafından cevaplandırıldığı, kaydedildiği yazılı bir soru listesi olarak hazırlanmış veri toplama aracıdır.⁴ Anketlerde araştırmaya katılanların kişisel bilgilerinin belirlenmesine dayalı demografik özellikler ve katılımcıların araştırma konusuna yönelik beyan ettikleri algı, fikir, duygu, görüşlerinin yoklanmasına dayalı ifadeler bulunmaktadır. Buradan hareketle araştırmacı tarafından geliştirilen anket iki bölümden oluşmaktadır. Anketin ilk bölümünde “Cinsiyet”, “Sınıf”, “Yaş”, “Yaşanılan Yer”, “İmam Hatip Lisesi Mezunu Yakın”, “İlahiyat Fakültesi Mezunu Yakın”, “Mezun Olunan Lise Türü” ve “Tercih Sırası” şeklinde öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin sorular yer almaktadır. Anketin ikinci bölümündeki sorular ise öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine ilişkin önemli bulma durumlarını incelemeye yöneliktir. Bu bölüm 5’li likert tipte 9 sorudan oluşmaktadır ve bu bölümde katılımcıların verilen ifadeye önemli görme derecelerini belirtmesi istenmiştir. İkinci bölümdeki ifadelerin belirlenmesinde öncelikle alanyazın incelenmiştir. Alanyazın incelenmesi⁵ sonucu ve uzman görüşleri doğrultusunda aşağıdaki 9 ifade anket formuna yerleştirilmiştir:

“Başka fakülteleri tercih edememe”

“Aile ve yakın çevre isteği”

“Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi”

“Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak”

“Diyanette görev yapabilmek”

⁴ Aylin Yazıcıoğlu, “Veri Toplama Araçları”. *Eğitimde Araştırma Yöntemleri*, ed. Ebru Oğuz, (Ankara: Eğiten Yayıncılık, 2020), 141.

⁵ Mehmet Korkmaz, İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Fakülteyi Tercih Nedenleri: Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği, *Bilimname XVIII* (2010/1), 167-204.

“Milli Eğitimde görev yapabilmek”

“İlgi duyulan bir alan olması”

“Yetenekler ve kişilik özelliklerine uygun olması”

“Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi

Geliştirilen anket formuna ilişkin 1 dil uzmanı, 1 ölçme ve değerlendirme uzmanı ve 2 alan uzmanından görüş alınmış ve gerekli düzeltmeler yapılarak form uygulamaya hazır hâle getirilmiştir.

Veri Analizi

Verilerin analizinde frekans, yüzde ve ki-kare istatistiklerinden yararlanılmış olup veri analizi sürecinde SPSS ve Excel programlarından yararlanılmıştır. Veri analizine başlamadan önce kayıp veri analizi yapılmış daha sonra kayıp verilerin yerine yakın noktaların medyan ataması gerçekleştirilerek veri seti, çözümlenmeye hazır hale getirilmiştir.

Daha sonra toplanan veri üzerinde araştırmanın alt problemleri doğrultunda frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Frekans sıklık demektir. Bir verideki her bir değer için tekrar sayısı o değer için frekansını verir. Frekans ve yüzde çok sayıda değerden oluşan veriyi özetlemek ve daha anlaşılır kılmak için kullanılan istatistiksel yöntemlerdir.⁶

Son olarak öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik algıları alt problemlere yer alan cinsiyet ve yaş vb. değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için ki-kare bağımsızlık testi yürütülmüştür. Ki-Kare bağımsızlık testi iki ya da daha fazla değişken grubu arasında ilişki bulunup bulunmadığını incelemek için yürütülen bir istatistiksel yöntemdir. Diğer bir deyişle Ki-kare bağımsızlık testi değişkenler arasında bağımsızlık olup olmadığını araştırmak için kullanılır.⁷ Ki-kare bağımsızlık testinin varsayımlarından biri olan minimum beklenen hücre frekansının 5'ten az olmamasıdır. Bu varsayımdan dolayı anket formunun ikinci bölümünün kodlaması verilen ifadelerle “önemli görülmemeler” ve “karasız kalanlar”=1 ile “önemli görülenler”=2 şeklinde ikili olarak yeniden gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

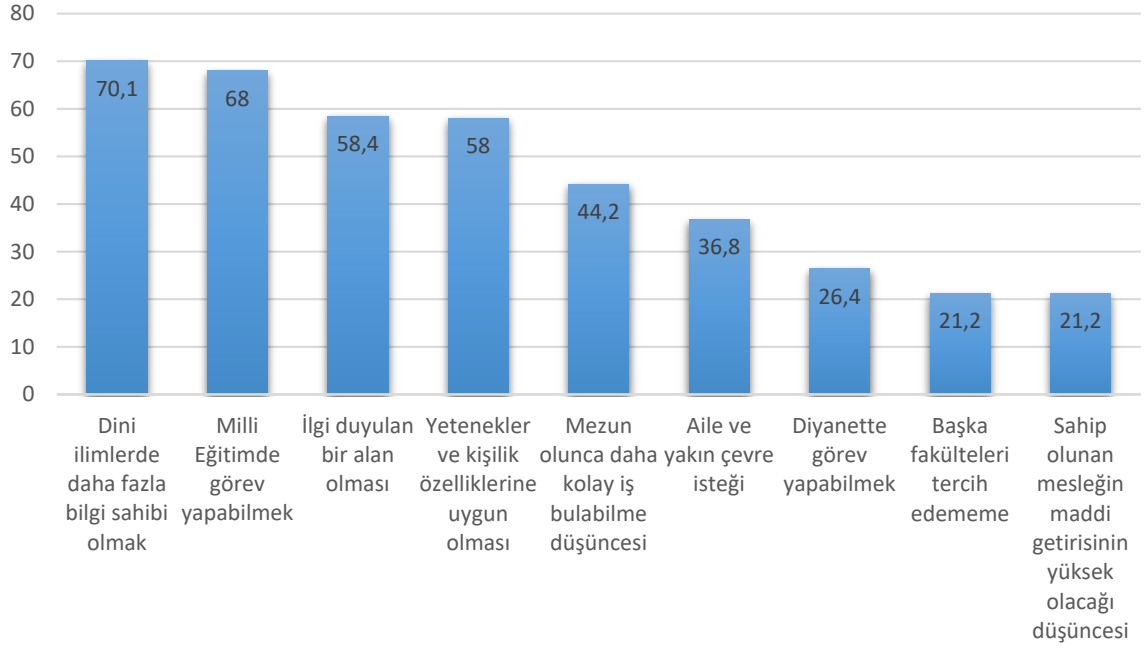
Toplanan verilerin analizleri sonucunda elde edilen bulgular, araştırmanın alt problemlerine uygun olarak aşağıdaki sırayla sunulmuştur.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın ilk alt problemi öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli bulma durumlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu probleme cevap bulabilmek için tercih nedenlerine ilişkin önemli bulan öğrencilerin yüzdesi hesaplanmıştır. Öğrencilerin verdiği yanıtlar doğrultusunda İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerini en çok önemli bulunan en aza doğru Şekil 1’de sunulmaktadır.

⁶ Hatice İnal, “Veri Analiz Teknikleri”, ed. Ebru Oğuz, *Eğitimde Araştırma Yöntemleri*, (Ankara: Eğiten Yayıncılık, 2020), 205.

⁷ Şeref Kalaycı, *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, (Ankara: Asil Yayınları, 2010), 85.

Şekil 1: Öğrencilerin İlahiyat Fakültesi Tercih Nedenlerine Yönelik Önemli Bulma Durumları

Şekil 1’de İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinden “Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak” nedenini öğrencilerin %70,1’u önemli görüp öğrencilerde en büyük önemli görme yüzdesine sahip neden bu olmuştur. Bu nedeni sırasıyla %68 ile “Milli Eğitimde görev yapabilmek”, %58,4 ile “İlgi duyulan bir alan olması”, %58 ile “Yetenekler ve kişilik özelliklerine uygun olması”, %44,2 ile “Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi” ve %36,8 ile de “Aile ve yakın çevre isteği” nedenleri takip etmektedir. Diğer yandan öğrencilerin en çoğunun (%100-21,2=%77,18) önemli bulmadığı ya da kararsız kaldığı neden “Başka fakülteleri tercih edememe” ve “Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi” olduğu görülmektedir. Öğrencilerde ikinci sırada en büyük önemli görülme ya da kararsız kalınma yüzdesine (%100-26,4=%73,6) sahip neden “Diyanette görev yapabilmek” şeklindedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın ikinci alt problemi öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli görme durumlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu probleme cevap bulabilmek için yürütülen Ki-Kare testi sonuçları Tablo 2’de sunulmaktadır.

Tablo 2: Cinsiyet Değişkenine göre Öğrencilerin İlahiyat Fakültesini Tercih Nedenleri

Nedenler	Önemli Görme Yüzdesi	X^2	p
	Cinsiyet		

	Kız	Erkek		
Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak	75,9	57,5	8,083	0,004
Milli Eğitimde görev yapabilmek	69,6	64,4	0,629	0,428
İlgi duyulan bir alan olması	60,1	54,8	0,584	0,445
Yetenekler ve kişilik özelliklerine uygun olması	59,5	54,8	0,028	0,867
Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi	46,8	38,4	1,456	0,228
Aile ve yakın çevre isteği	35,4	39,7	0,394	0,531
Diyanette görev yapabilmek	25,9	27,4	0,054	0,816
Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi	21,5	21,2	0,028	0,867
Başka fakülteleri tercih edememe	20,9	21,9	0,32	0,858

Tablo 2’de İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinden “Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak” nedenine kız öğrencilerin %75,9’u önemli görüp kız öğrencilerde en büyük önemli görme yüzdesine sahip neden bu olmuştur. Erkek öğrencilerde ise “Milli Eğitimde görev yapabilmek” nedeni en fazla önemli görülme yüzdesine (%64,4) sahiptir. Diğer yandan kız öğrencilerin en çoğunun (%100-20,9=%79,1) önemli bulmadığı ya da kararsız kaldığı neden “Başka fakülteleri tercih edememe” iken erkek öğrencilerde en büyük önemli görülme ya da kararsız kalınma yüzdesine (%100-21,2=%78,8) sahip neden “Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi” şeklindedir.

Tablo 2’de yer alan İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinin önemli bulunma durumunun öğrenim durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için yürütülen ki-kare bağımsızlık testinin sonuçlarına bakıldığında sadece “Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak” nedeni açısından anlamlı fark bulunmuştur ($p < .05$, $X^2 = 8,083$). Buna göre “Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak” nedenini kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla önemli bulduklarını söyleyebiliriz. Diğer tercih nedenlerinin önemli bulunma yüzdeleri arasında kız ve erkek öğrenciler arasında farkın en yüksek olduğu nedenler sırasıyla “Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi” ve “Milli Eğitimde görev yapabilmek” olsa da yapılan ki-kare testi sonuçlarında farklılıkların anlamlı olmadığı elde edilmiştir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın üçüncü alt problemi öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli görme durumlarının sınıfa göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu probleme cevap bulabilmek için yürütülen Ki-Kare testi sonuçları Tablo 3’te sunulmaktadır.

Tablo 3: Sınıf Değişkenine göre Öğrencilerin İlahiyat Fakültesini Tercih Nedenleri

Nedenler	Önemli Görülme Yüzdesi	X^2	p
	Sınıf		

	1	2	3	4		
Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak	76,7	61,7	75	65	4,296	0,231
Milli Eğitimde görev yapabilmek	66,7	70,2	71,9	63,3	1,196	0,754
İlgi duyulan bir alan olması	56,7	55,3	65,6	55	1,919	0,589
Yetenekler ve kişilik özelliklerine uygun olması	56,7	55,3	64,1	55	1,37	0,713
Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi	55	42,6	42,2	36,7	4,376	0,224
Aile ve yakın çevre isteği	36,7	34	37,5	38,3	0,228	0,973
Diyanette görev yapabilmek	16,7	34	25	31,7	5,258	0,154
Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi	23,3	25,5	18,8	18,3	1,216	0,749
Başka fakülteleri tercih edememe	25	23,4	14,1	23,3	2,769	0,429

Tablo 3'te İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinden "Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak" nedenine 1. Sınıfta okuyan öğrencilerin %76,7'si, 3. sınıfta okuyan öğrencilerin %75'i ve 4. sınıfta okuyan öğrencilerin %65'i önemli görüp 1., 3., ve 4. sınıf öğrencilerde en büyük önemli görme yüzdesine sahip neden bu olmuştur. 2. sınıfta okuyan öğrencilerde ise "Milli Eğitimde görev yapabilmek" nedeni en fazla önemli görülme yüzdesine (%70,2) sahiptir. Diğer yandan 1. sınıfta okuyan öğrencilerde en düşük önemli görülme yüzdesine (%16,7) sahip neden "Diyanette görev yapabilmek" şeklinde iken 2. ve 3. sınıfta okuyan öğrencilerin en azının (sırasıyla %23,4 ve %14,1) önemli bulduğu neden "Başka fakülteleri tercih edememe" bulunmuştur. 4. sınıfta okuyan öğrencilerde en büyük önemli görülme ya da kararsız kalınma yüzdesine (%100-18,3=71,7) sahip neden "Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi" şeklindedir.

Tablo 3'te yer alan İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinin önemli bulunma durumunun sınıfa göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için yürütülen ki-kare bağımsızlık testinin sonuçlarına bakıldığında hiçbir neden açısından anlamlı fark bulunmamıştır. Bunun yanında tercih nedenlerinin önemli bulunması açısından sınıf grupları arasında anlamlı olmasa da farkın en yüksek olduğu nedenler sırasıyla "Diyanette görev yapabilmek", "Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi", ve "Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak" şeklindedir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın dördüncü alt problemi öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli görme durumlarının mezun olunan lise türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu probleme cevap bulabilmek için yürütülen Ki-Kare testi sonuçları Tablo 4'te sunulmaktadır.

Tablo 4: Mezun Olunan Lise Türü Değişkenine göre Öğrencilerin İlahiyat Fakültesini Tercih Nedenleri

Nedenler	Önemli Görülme Yüzdesi		X ²	p
	Lise			
	İmam Hatip Lisesi	Diğer Lise		
Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak	73	67	0,982	0,322
Milli Eğitimde görev yapabilmek	63,9	72,5	1,93	0,165
İlgi duyulan bir alan olması	60,7	56	0,522	0,47
Yetenekler ve kişilik özelliklerine uygun olması	59,8	56	0,354	0,552
Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi	38,5	50,5	3,325	0,068
Aile ve yakın çevre isteği	41,8	31,2	2,787	0,095
Diyanette görev yapabilmek	28,7	23,9	0,693	0,405
Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi	18	24,8	1,564	0,211
Başka fakülteleri tercih edememe	19,7	22,9	0,367	0,545

Tablo 4'te İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinden "Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak" nedenini İmam Hatip lisesi mezunu öğrencilerin %73'ü önemli görüp İmam Hatip lisesi mezunu öğrencilerde en büyük önemli görme yüzdesine sahip neden bu olmuştur. Diğer liselerden mezun öğrencilerde ise "Milli Eğitimde görev yapabilmek" nedeni en fazla önemli görülme yüzdesine (%72,5) sahiptir. Öte yandan diğer liselerden mezun öğrencilerin en çoğunun (%100-22,9=%77,1) önemli bulmadığı ya da kararsız kaldığı neden "Başka fakülteleri tercih edememe" iken İmam Hatip lisesi mezunu öğrencilerde en yüksek önemli görülme ya da

kararsız kalınma yüzdesine (%100-18=%72) sahip neden “Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi” şeklindedir.

Tablo 4’te yer alan İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinin önemli bulunma durumunun mezun olunan lise türüne göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için yürütülen ki-kare bağımsızlık testinin sonuçlarına bakıldığında hiçbir neden açısından anlamlı fark bulunmamıştır. Bunun yanında tercih nedenlerinin önemli bulunma yüzdeleri arasında İmam Hatip Lisesi mezunu ve diğer liselerden mezun öğrenciler arasında farkın en yüksek olduğu nedenler sırasıyla “Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi”, “Aile ve yakın çevre isteği”, “Milli Eğitimde görev yapabilmek” ve “Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi” şeklindedir.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın beşinci alt problemi öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli görme durumlarının yaşanılan yere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu probleme cevap bulabilmek için yürütülen Ki-Kare testi sonuçları Tablo 5’te sunulmaktadır.

Tablo 5: Yaşanılan Yer Değişkenine göre Öğrencilerin İlahiyat Fakültesini Tercih Nedenleri

Nedenler	Önemli Görülme Yüzdesi				X ²	p
	Yaşanılan Yer					
	Köy/Beld e	İlçe Merkez i	İl Merkez i	Büyükşehi r		
Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak	68	73,3	67,4	71,7	0,667	0,881
Milli Eğitimde görev yapabilmek	68	75	60,5	66	2,565	0,464
İlgi duyulan bir alan olması	50,7	65	67,4	54,7	4,666	0,198
Yetenekler ve kişilik özelliklerine uygun olması	50,7	58,3	69,8	58,5	4,108	0,25
Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi	42,7	53,3	34,9	43,4	3,628	0,304
Aile ve yakın çevre isteği	38,7	36,7	25,6	43,4	3,431	0,33
Diyanette görev yapabilmek	24	23,3	27,9	32,1	1,441	0,696

Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi	22,7	23,3	16,3	20,8	0,88 9	0,82 8
Başka fakülteleri tercih edememe	28	21,7	11,6	18,9	4,61 3	0,20 2

Tablo 5'te İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinden "Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak" nedenini, bir köy ya da beldede yaşayan öğrencilerin %68'i, bir il merkezinde yaşayan öğrencilerin %67,4'ü ve bir büyük şehirde yaşayan öğrencilerin %71,7'i önemli görmüşlerdir. Bir köy ya da beldede, bir il merkezinde ve bir büyük şehirde yaşayan öğrencilerde en büyük önemli görme yüzdesine sahip neden bu olmuştur. Bir ilçe merkezinde yaşayan öğrencilerde ise "Milli Eğitimde görev yapabilmek" nedeni en fazla önemli görülme yüzdesine (%75) sahiptir. Ayrıca bu neden bir köy ya da beldede yaşayan öğrenciler için aynı "Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak" nedeninde olduğu %68'lik yüzde ile en çok önemli görülen neden olmuştur. Diğer yandan bir köy ya da beldede yaşayan öğrencilerde en düşük önemli görülme yüzdesine (%22,7) sahip neden "Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi" şeklinde iken bir ilçe merkezi, bir il merkezi ya da bir büyükşehirde yaşayan öğrencilerin en azının (sırasıyla %21,7; 11,6 ve 18,9) önemli bulduğu neden "Başka fakülteleri tercih edememe" bulunmuştur.

Tablo 3'te yer alan İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinin önemli bulunma durumunun yaşanılan yere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için yürütülen ki-kare bağımsızlık testinin sonuçlarına bakıldığında hiçbir neden açısından anlamlı fark bulunmamıştır. Bunun yanında tercih nedenlerinin önemli bulunması açısından yaşanılan yerler arasında anlamlı olmasa da farkın en yüksek olduğu nedenler sırasıyla "İlgi duyulan bir alan olması", "Başka fakülteleri tercih edememe" ve "Yetenekler ve kişilik özelliklerine uygun olması" şeklindedir.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın altıncı alt problemi öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli görme durumlarının İmam Hatip Lisesi mezunu yakını olup olmamasına göre farklılaşım farklılaşmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu probleme cevap bulabilmek için yürütülen Ki-Kare testi sonuçları Tablo 6'da sunulmaktadır.

Tablo 6: İmam Hatip Lisesi Mezunu Yakın Değişkenine göre Öğrencilerin İlahiyat Fakültesini Tercih Nedenleri

Nedenler	Önemli Görülme Yüzdesi		X ²	p
	İmam Hatip Lisesi Mezunu Yakın			
	Yok	Var		

Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak	71,1	69,7	0,046	0,83
Milli Eğitimde görev yapabilmek	71,1	66,5	0,496	0,481
İlgi duyulan bir alan olması	55,3	60	0,471	0,492
Yetenekler ve kişilik özelliklerine uygun olması	56,6	58,7	0,095	0,758
Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi	47,4	42,6	0,474	0,491
Aile ve yakın çevre isteği	30,3	40	2,079	0,149
Diyanette görev yapabilmek	22,4	28,4	0,951	0,33
Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi	26,3	18,7	1,765	0,184
Başka fakülteleri tercih edememe	23,7	20	0,414	0,52

Tablo 6’da İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinden “Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak” nedenini İmam Hatip lisesi mezunu yakını olmayan öğrencilerin %71,1’i ve İmam Hatip lisesi mezunu yakını olan öğrencilerin %69,7si önemli görüp her iki grupta en büyük önemli görme yüzdesine sahip neden bu olmuştur. Ayrıca “Milli Eğitimde görev yapabilmek” nedeni İmam Hatip lisesi mezunu yakını olmayan öğrenciler için aynı “Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak” nedeninde olduğu %71,1’lik yüzde ile en çok önemli görülen neden olmuştur. Diğer yandan İmam Hatip Lisesi mezunu yakını olmayan öğrencilerin en çoğunun (%100-22,4=%77,6) önemli bulmadığı ya da kararsız kaldığı neden “Diyanette görev yapabilmek” iken İmam Hatip lisesi mezunu yakını olan öğrencilerde en yüksek önemli görülme ya da kararsız kalınma yüzdesine (%100-18,7=%81,3) sahip neden “Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi” şeklindedir.

Tablo 6’da yer alan İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinin önemli bulunma durumunun öğrencinin İmam Hatip Lisesi mezunu yakını olup olmasına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için yürütülen ki-kare bağımsızlık testinin sonuçlarına bakıldığında hiçbir neden açısından anlamlı fark bulunmamıştır. Bunun yanında tercih nedenlerinin önemli bulunma yüzdeleri arasında İmam Hatip Lisesi mezunu yakını olan ve olmayan öğrenciler arasında farkın en yüksek olduğu nedenler sırasıyla “Aile ve yakın çevre isteği”, “Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi” ve “Diyanette görev yapabilmek” şeklindedir.

Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın yedinci alt problemi öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli görme durumlarının İlahiyat Fakültesi mezunu yakını olup olmamasına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu probleme cevap bulabilmek için yürütülen Ki-Kare testi sonuçları Tablo 7’de sunulmaktadır.

Tablo 7: İlahiyat Fakültesi Mezunu Yakın Değişkenine göre Öğrencilerin İlahiyat Fakültesini Tercih Nedenleri

Nedenler	Önemli Görülme Yüzdesi		X ²	p
	İlahiyat Fakültesi Mezunu Yakın			
	Yok	Var		
Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak	71,3	68,4	0,225	0,635
Milli Eğitimde görev yapabilmek	68,4	67,4	0,026	0,871
İlgi duyulan bir alan olması	53,7	65,3	3,092	0,079
Yetenekler ve kişilik özelliklerine uygun olması	56,6	60	0,263	0,608
Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi	45,6	42,1	0,275	0,6
Aile ve yakın çevre isteği	36,8	36,8	0	0,99
Diyanette görev yapabilmek	27,9	24,2	0,401	0,527
Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi	19,9	23,2	0,366	0,545
Başka fakülteleri tercih edememe	22,8	18,9	0,495	0,482

Tablo 7’de İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinden “Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak” nedenini İlahiyat Fakültesi mezunu yakını olmayan öğrencilerin %71,3’ü ve İlahiyat Fakültesi mezunu yakını olan öğrencilerin %68,4’ü önemli görüp her iki grupta en büyük önemli görme yüzdesine sahip neden bu olmuştur. Diğer yandan İlahiyat Fakültesi mezunu yakını olmayan öğrencilerin en çoğunun (%100-19,9=%80,1) önemli bulmadığı ya da kararsız kaldığı neden “Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi” iken İlahiyat Fakültesi mezunu yakını olan öğrencilerde en yüksek önemli görülme ya da kararsız kalınma yüzdesine (%100-18,9=%81,1) sahip neden “Başka fakülteleri tercih edememe” şeklindedir.

Tablo 7’de yer alan İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinin önemli bulunma durumunun öğrencinin İlahiyat Fakültesi mezunu yakını olup olmasına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için yürütülen ki-kare bağımsızlık testinin sonuçlarına bakıldığında hiçbir neden açısından anlamlı fark bulunmamıştır. Bunun yanında tercih nedenlerinin önemli bulunma yüzdeleri İlahiyat Fakültesi mezunu yakını olan ve olmayan öğrenciler arasında farkın en yüksek olduğu nedenler sırasıyla “İlgi duyulan bir alan olması” ve “Başka fakülteleri tercih edememe” şeklindedir. “Aile ve yakın çevre isteği” nedeni için önemli bulunma yüzdeleri İlahiyat Fakültesi mezunu yakını olan ve olmayan öğrenciler arasında farkın olmaması da oldukça dikkat çekicidir.

Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın sekizinci alt problemi öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli görme durumlarının tercih sırasına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu probleme cevap bulabilmek için yürütülen Ki-Kare testi sonuçları Tablo 8’de sunulmaktadır.

Tablo 8: Tercih Sırası Değişkenine göre Öğrencilerin İlahiyat Fakültesini Tercih Nedenleri

Nedenler	Önemli Görülme Yüzdesi		X ²	p
	Tercih Sırası			
	1-5	6 ve üstü		
Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak	67,6	74,4	1,203	0,273
Milli Eğitimde görev yapabilmek	67,6	68,6	0,026	0,873
İlgi duyulan bir alan olması	61,4	53,5	1,384	0,239
Yetenekler ve kişilik özelliklerine uygun olması	57,2	59,3	0,094	0,759
Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi	38,6	53,5	4,839	0,028
Aile ve yakın çevre isteği	37,9	34,9	0,216	0,642
Diyanette görev yapabilmek	22,8	32,6	2,668	0,102
Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi	18,6	25,6	1,565	0,211
Başka fakülteleri tercih edememe	17,9	26,7	2,509	0,113

Tablo 8’de İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinden “Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak” nedenine tercih sırası 1-5 aralığı ile yerleşen öğrencilerin %67,6’sı ve 6 ve üzeri tercih sırası ile yerleşen öğrencilerin %74,4’ü önemli görüp her iki grubundaki öğrencilerde en büyük önemli görme yüzdesine sahip neden bu olmuştur. Ayrıca “Milli Eğitimde görev yapabilmek” nedeni tercih sırası 1-5 aralığı ile yerleşen öğrenciler için aynı “Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak” nedeninde olduğu %67,6’lık yüzde ile en çok önemli görülen neden olmuştur. Diğer yandan tercih sırası 1-5 aralığı ile yerleşen öğrencilerin en çoğunun (%100-17,9=%72,1) önemli bulmadığı ya da kararsız kaldığı neden “Başka fakülteleri tercih edememe” iken 6 ve üzeri tercih sırası ile yerleşen öğrencilerde en büyük önemli görülmemeye ya da kararsız kalınma yüzdesine (%100-25,6=%74,4) sahip neden “Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi” şeklindedir.

Tablo 8’de yer alan İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinin önemli bulunma durumunun tercih sırasına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için yürütülen ki-kare bağımsızlık

testinin sonuçlarına bakıldığında sadece “Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi” nedeni açısından anlamlı fark bulunmuştur ($p<.05$, $X^2= 4,839$). Buna göre “Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi” nedenini 6 ve üzeri tercih sırası ile yerleşen öğrencilerin, 6 ve üzeri tercih sırası ile yerleşen öğrencilerden daha önemli bulduklarını söyleyebiliriz.

Diğer tercih nedenlerinin önemli bulunma yüzdeleri arasında iki yaş grubu arasında farkın en yüksek olduğu sırasıyla “Diyayette görev yapabilmek” ve “Başka fakülteleri tercih edememe” olsa da yapılan ki-kare testi sonuçlarında farklılıkların anlamlı olmadığı elde edilmiştir.

Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın dokuzuncu alt problemi öğrencilerin İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerine yönelik önemli görme durumlarının yaşa göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu probleme cevap bulabilmek için yürütülen Ki-Kare testi sonuçları Tablo 9’da sunulmaktadır.

Tablo 9: Yaş Değişkenine göre Öğrencilerin İlahiyat Fakültesini Tercih Nedenleri

Nedenler	Önemli Görülme Yüzdesi		X^2	p
	Yaş			
	18-22 arası	23 ve üzeri		
Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak	70,7	67,4	0,182	0,669
Milli Eğitimde görev yapabilmek	68,6	65,1	0,197	0,657
İlgi duyulan bir alan olması	56,9	65,1	0,969	0,325
Yetenekler ve kişilik özelliklerine uygun olması	56,9	62,8	0,496	0,481
Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi	45,7	37,2	1,034	0,309
Aile ve yakın çevre isteği	37,8	32,6	0,408	0,523
Diyayette görev yapabilmek	25,5	30,2	0,398	0,528
Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi	24,5	7	6,406	0,011
Başka fakülteleri tercih edememe	21,8	18,6	0,215	0,643

Tablo 9’da İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinden “Dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak” nedenine 18- 22 yaş aralığındaki öğrencilerin %70,7’si, 23 ve üzeri yaşındaki öğrencilerin %67,4’ü önemli görüp her iki yaş grubundaki öğrencilerde en büyük önemli görme yüzdesine sahip neden bu olmuştur. Diğer yandan 18-22 yaş aralığındaki öğrencilerin en çoğunun (%100-

21,8=%78,2) önemli bulmadığı ya da kararsız kaldığı neden “Başka fakülteleri tercih edememe” iken 23 ve üzerindeki yaşlardaki öğrencilerde en büyük önemli görülme ya da kararsız kalınma yüzdesine (%100-7=%93) sahip neden “Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi” şeklindedir.

Tablo 9’da yer alan İlahiyat Fakültesi tercih nedenlerinin önemli bulunma durumunun yaşa göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için yürütülen ki-kare bağımsızlık testinin sonuçlarına bakıldığında sadece “Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi” nedeni açısından anlamlı fark bulunmuştur ($p < .05$, $X^2 = 6,406$). Buna göre “Sahip olunan mesleğin maddi getirisinin yüksek olacağı düşüncesi” nedenini 23 ve üzeri yaşlardaki öğrencilerin 18-22 yaş aralığındaki öğrencilerden daha az önemli bulduklarını söyleyebiliriz. Diğer tercih nedenlerinin önemli bulunma yüzdeleri arasında iki yaş grubu arasında farkın en yüksek olduğu sırasıyla “Mezun olunca daha kolay iş bulabilme düşüncesi” ve “İlgi duyulan bir alan olması” olsa da yapılan ki-kare testi sonuçlarında farklılıkların anlamlı olmadığı elde edilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

2021-2022 eğitim-öğretim yılında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencileri ile ilgili yapılan araştırmada ankete katılan öğrencilerin %52’sinin imam hatip mezunu, %47’sinin ise diğer liselerden mezun öğrencilerden oluştuğu görülmüştür. Öğrencilerin bu fakülteyi tercih nedenlerinin başında “dini ilimler konusunda daha fazla bilgi edinme isteği” gelmektedir. Öğrenciler ikinci sırada milli eğitimde görev alma isteğine yönelmişlerdir. Başka fakülteleri tercih edemediği için gelen öğrenci oranı ise çok düşük kalmıştır.

Bu araştırmada elde edilen sonuçlara göre cinsiyet değişkenine bakıldığı zaman ankete katılma oranı kız öğrencilerde daha yüksek olmuştur. Kız öğrencilerin “dini ilimler konusunda daha fazla bilgi edinme isteği”, erkek öğrencilerin ise “milli eğitimde görev alma isteği” seçeneğini daha çok tercih etmeleri kız ve erkek öğrenciler arasındaki önemli bir farkı oluşturmuştur.

Öğrencilerin İlahiyat Fakültesini tercihlerinde aile ve yakın çevre isteği %36 gibi bir oranla öğrenci tercihini en az etkileyen nedenler arasında yer almıştır. Tercihlerde çevre etkisi diğer etkenlere göre düşük bir oranda kalmasına rağmen İmam hatip mezunu yakınların yönlendirme oranının İlahiyat Fakültesi mezunu yakınların yönlendirmesine göre daha fazla olması dikkat çeken bir ayrıntı olarak göze çarpmaktadır.

Genel anket sonuçlarına baktığımız zaman diğer nedenlere göre aile ve yakın çevre etkisi daha az olmasına rağmen mezun olunan lise türüne göre değerlendirildiğinde ilahiyat tercihlerinde diğer lise mezunlarına oranla imam hatip lisesi mezunları üzerinde aile ve yakın çevre etkisinin daha fazla olduğu görülmüştür. Bu sonuç bize imam hatip liselerinin ilahiyat fakültesi tercihlerinde önemli bir etken olarak varlığını koruduğunu göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin arasında mezuniyet sonrasında Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilgili görevlerde çalışmayı düşünenlerin oranı ise oldukça düşük çıkmıştır. Bu durum dikkate alınması gereken önemli bir husus olup, hâlihazırda ilahiyatta öğrenim görmekte

olan öğrencilere mesleki rehberlik yapılmasını gerekli kılmaktadır. Öğrencilerin bu anlamda aydınlatılması ve mezuniyet sonrası iş imkânları, MEB dışında görev alabilecekleri diğer alanların tanıtılması gerekmektedir.

Diğer liselerden gelen öğrenciler İlahiyat Fakültesini mezun olunca daha kolay iş bulma sebebiyle tercih ederken, imam hatip lisesi mezunu öğrenciler dini ilimlerde daha fazla bilgi sahibi olmak için tercih etmişlerdir. “Mezun olunca daha kolay iş bulma” düşüncesi ve “sahip olunan mesleğin maddi getirisinin fazla olacağı” düşüncesi diğer liselerden gelen öğrencilerin tercihlerini imam hatip lisesi öğrencilerine göre daha çok etkilemiştir. Son yıllarda imam hatip mezunu olmayan ve Arapça, Kuran-ı Kerim gibi derslerde hiçbir bilgisi bulunmayan pek çok öğrenci İlahiyat Fakültesini tercih etmektedir. Bu durum İlahiyat Fakültesi ve İslami ilimler fakültesi gibi dini eğitim veren kurumların yalnızca birer iş kapısı olarak düşünüldüğünü ve asıl misyonunun göz ardı edildiğini akla getirmektedir.

Öğrencilerin fakülte seçiminde etkili olan değişkenleri inceleyen diğer çalışmalara bakıldığında ise bu çalışmalarda daha çok ailenin yaşadığı yer, ailenin ekonomik durumu ve gelir seviyesi, ana babanın eğitim durumu ve mesleği gibi aile merkezli değişkenlerin tercihler üzerindeki etkisinin incelendiği görülmüştür. Genç vd. (2007), tarafından yapılan çalışmada cinsiyet, öğrencinin mezun olduğu lise türü gibi değişkenler de dâhil olmak üzere yukarıda belirtilen sebeplerin öğrenci tercihlerinde etkili olmadığı tespit edilmiştir.⁸ Gavcar vd. (2005)'nin yaptığı çalışmada benzer bir sonuca ulaşılmış ve öğrencilerin okudukları bölüm üzerinde aile merkezli değişkenlerin herhangi bir etkisinin bulunmadığı görülmüştür.⁹ Aynı yıl Genç, G. vd. (2005)'nin yaptığı çalışmada ise anne-babanın eğitim durumu, mesleği, ailedeki toplam fert sayısı, yükseköğretimde okuyan birey sayısı, ikamet edilen yer, ailenin geliri, dershaneye gitme durumu ve özel ders alma durumu değişkenlerin fakülte tercihlerinde etkili olduğu ifade edilmiştir.¹⁰ Sarıkaya ve Khorshid (2009) tarafından yapılan çalışmada, öğrencilerin aldığı puan, puan türü, tercih sırası öğrencilerin tercihlerini etkilediği tespit edilmiştir.¹¹

⁸ Gülten Genç vd. “İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkiyen Faktörler”, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8/14, (2007), 49-63.

⁹ Erdoğan, Gavcar, vd. “Öğrencilerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesini Tercih Nedenleri ve Beklentileri (Muğla Üniversitesi Örneği)”, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl: 4 Sayı: 7, (2005), 21-39.

¹⁰ Hüseyin Özer - Gürkan Çalınur, Çok Sınıflı Logit Model ile Öğrencilerin Fakülte Tercihlerinin Araştırılması (Atatürk Üniversitesi Örneği), *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 28 (2012), 147 – 163.

¹¹ Türkan, Sarıkaya - Leyla Khorshid, “Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi: Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimi”, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), (2009), 393-423.

Kaynakça

- Ayhan, Halis. "İlahiyat Fakültesi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 22/70-72. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.
- Gavcar, Erdoğan vd. "Öğrencilerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesini Tercih Nedenleri ve Beklentileri (Muğla Üniversitesi Örneği)", *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl: 4 Sayı: 7, (2005), 21-39.
- Genç, Gülten vd. "İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkiyen Faktörler", *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(14), (2007). 49-63.
- İnal, Hatice. "Veri Analiz Teknikleri". *Eğitimde Araştırma Yöntemleri*. ed. Ebru Oğuz, 205-272. Ankara: Eğiten Yayıncılık, 2020.
- Kalaycı, Şeref. *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayınları 2010.
- Karakaya, İsmail. "Bilimsel Araştırma Yöntemleri". *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. ed. Abdurrahman Tanrıöğen. 53-84. Ankara: Anı Yayıncılık 2014.
- Korkmaz, M. İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Fakülteyi Tercih Nedenleri: Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği, *Bilimname XVIII* (2010/1), 167-204.
- Özer, Hüseyin - Çalmaşur, Gürkan, Çok Sınıflı Logit Model ile Öğrencilerin Fakülte Tercihlerinin Araştırılması (Atatürk Üniversitesi Örneği), *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 28 (2012). 147 - 163.
- Sarıkaya, Türkan - Khorshid, Leyla. "Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi: Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimi", *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), (2009). 393-423.
- Tulunay Ateş, Öznur. "Rehberlik Hizmetleri ve Sınıf Yönetimi". *Sınıf Yönetimi*. ed. Ayşe Ottekin Demirpolat. 255-300. Ankara: Pegem Akademi 2019.
- Yazıcıoğlu, Aylin. "Veri Toplama Araçları". ed. Ebru Oğuz, *Eğitimde Araştırma Yöntemleri*. 141-168. Ankara: Eğiten Yayıncılık, 2020.